

Nr 27.

Ankom till riksdagens kansli den 30 maj 1929 kl. 11 f. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till förordning om ändrad lydelse av 3 § 1 mom. i förordningen 6 november 1908 (nr 129) angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper ävensom en i ämnet väckt motion.

I en den 8 februari 1929 dagtecknad, till bevillningsutskottet hänvisad proposition, nr 85, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för samma dag, föreslagit riksdagen att antaga följande, vid propositionen fogade

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 3 § 1 mom. i förordningen den 6 november 1908 (nr 129) angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper.

Härigenom förordnas, att 3 § 1 mom. i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper skall i nedan angivna delar erhålla följande ändrade lydelse:

3 §.

1. Avräkningsnota, varom i 2 § förmäles, skall, där ej nedan annorlunda stadgas, vid köp förseas med stämpel till följande belopp, nämligen:

a) vid köp av aktier, lotter, andelsbevis och delaktighetsbevis 30 öre, då de överlättna aktiernas, lotternas, andelsbevisens eller delaktighetsbevisens sammanlagda värde icke överstiger 100 kronor, och därutöver 30 öre för varje påbörjat belopp av 100 kronor,

b) vid köp av obligationer 10 öre, då de överlättna obligationernas sammanlagda värde ej överstiger 100 kronor, och därutöver 10 öre för varje påbörjat belopp av 100 kronor,

dock att, där den ene kontrahenten är fondhandlare och avtalet avslutas icke för dennes räkning utan i kommission, avräkningsnotan skall förseas,

c) vid köp av aktier, lotter, andelsbevis och delaktighetsbevis med stämpel av 15 öre, då de överlättna aktiernas, lotternas, andelsbevisens eller delaktighetsbevisens sammanlagda värde icke överstiger 100 kronor, och därutöver 15 öre för varje påbörjat belopp av 100 kronor, samt

d) vid köp av obligationer med stämpel av 5 öre, då de överlättna obligationernas sammanlagda värde ej överstiger 100 kronor, och därutöver 5 öre för varje påbörjat belopp av 100 kronor.

Ävenledes skall, där ej nedan annorlunda stadgas, avräkningsnota vid byte förses med stämpel till följande belopp, nämligen:

e) vid byte av aktier, lotter, andelsbevis och delaktighetsbevis 15 öre, då det värde, som enligt 4 § 4 mom. skall i avräkningsnotan upptagas, ej överstiger 100 kronor, och därutöver 15 öre för varje påbörjat belopp av 100 kronor, samt

f) vid byte av obligationer 5 öre, då det värde, som enligt 4 § 4 mom. skall i avräkningsnotan upptagas, ej överstiger 100 kronor, och därutöver 5 öre för varje påbörjat belopp av 100 kronor.

Med — — — handelsböcker.

Denna förordning träder i kraft den 1 juli 1929.

Beträffande vad föredragande departementschefen vid ärendets föredragning inför Kungl. Maj:t anfört till motivering för förslaget, får utskottet hänvisa till ovannämnda statsrådsprotokoll.

Till utskottet har jämväl överlämnats en i anledning av nämnda proposition inom andra kammaren av herr *Hage* m. fl. väckt motion, nr 379, i vilken hemställts, »att riksdagen måtte besluta avslå regeringens förslag i proposition nr 85, angående en nedsättning av fondstämpeln till hälften, och i stället besluta behålla samma skattesatser, som för närvarande utgå».

Vidkommande vad motionärerna anfört till stöd för detta yrkande får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet. Vid överlåtelse av fondpapper genom köp eller byte skall enligt nämnda förordning den 6 november 1908 — fondstämpelförordningen — erläggas en särskild stämpelavgift. Då sådan överlåtelse sker, skall avräkningsnota upprättas, varå stämpeln anbringas. Skyldighet att upprätta avräkningsnota åligger i regel säljaren. Tillsyn över efterlevnaden av de i förordningen givna föreskrifter tillkommer bank- och fondinspektionen.

*Fondstämpel-
förordningens
allmänna
föreskrifter.*

Då riksdagen år 1908 i huvudsak antog Kungl. Maj:ts förslag om införande av en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper, bestämdes skatten — med sänkning av de i propositionen föreslagna skattesatserna — till 1 promille vid köp av aktier och banklotter samt $\frac{1}{2}$ promille vid köp av obligationer. Vid byte skulle stämpelskatten utgå med hälften av nämnda skattesatser. År 1913 beslöt riksdagen höja den vid köp av aktier och banklotter utgående stämpelavgiften till $1\frac{1}{2}$ promille. Beträffande köp av obligationer förblevo skattesatserna oförändrade. För byte reglerades skattesatserna så, att de fortfarande kommo att utgöra hälften av de för köp gällande. Sistnämnda år utvidgades begreppet fondpapper att omfatta jämväl lotter i kommanditbolag samt andels- och delaktighetsbevis i vissa penninginrättningar, vilka samtliga värdepapper i avseende å stämpelbeloppen likställdes med aktier och banklotter. Vid 1917 års riksdag beslöts en fördubbling av de vid köp och byte av aktier och därmed jämställda fondpapper då gällande skattesatserna, dock endast provisoriskt för ett års tid. År 1918 beslöt riksdagen, likaledes provisoriskt, en fördubbling av de efter 1917 års nyssnämnda beslut gällande fondstämpelavgifterna. Skattesatserna bestämdes sålunda till 6 promille vid köp av aktier och därmed jämställda fondpapper samt 1 promille vid köp av obligationer. Vid byte utgjorde skattesatserna alltså hälften av de för köp gällande. Sedermera hava de provisoriskt förhöjda skattesatserna enligt beslut av 1919—1928 års riksdagar bibehållits i stort sett oförändrade.

Skattesatserna.

Rörande frågans behandling vid 1926, 1927 och 1928 års riksdagar må följande erinras.

1926, 1927
och 1928 års
riksdagar.

Vid 1926 års riksdag förelåg i två likalydande motioner förslag, att fondstämpelavgifterna beträffande aktier och därmed jämställda fondpapper skulle återföras till de belopp, som gällde före kristidens höjningar. Med hänsyn till det statsfinansiella läget ansåg sig bevillningsutskottet (betänkande nr 35) icke kunna tillstyrka bifall till förslaget. Mot utskottets motivering reserverade sig fyra ledamöter, vilka ansågo, att utskottet visserligen på grund av statsfinansiella skäl ej borde tillstyrka bifall till motionerna, men att utskottet likväl bort uttala den uppfattningen, att en sänkning av stämpelavgiften borde vidtagas, så snart detta med hänsyn till det statsfinansiella läget prövades kunna ske. Detta reservanternas förslag till motivering bifölls också av första kammaren, varemot andra kammaren för sin del godkände bevillningsutskottets hemställan. På grund av kamrarnas sålunda fattade beslut kom riksdagens skrivelse i ämnet icke att innehålla någon motivering.

Vid 1927 års riksdag framlade Kungl. Maj:t i proposition nr 56 förslag bland annat därom, att fondstämpelavgifterna beträffande aktier och därmed jämställda fondpapper skulle från och med den 1 januari 1928 ned sättas till hälften eller vid köp till 3 promille och vid byte till $1\frac{1}{2}$ promille. I enlighet med framställt yrkande i en inom andra kammaren väckt mo-

tion, nr 279, avstyrkte bevillningsutskottet (betänkande nr 43) den sålunda av Kungl. Maj:t föreslagna nedsättningen av fondstämpelavgifterna. Av 10 reservanter inom utskottet yrkades emellertid bifall till Kungl. Maj:ts förslag. Vid behandlingen av utskottets betänkande stannade kamrarna i olika beslut, i det att första kammaren antog det förslag, som innefattades i reservationen, medan andra kammaren biföll utskottets hemställan. Vid gemensam omröstning beslöt riksdagen i enlighet med andra kammarens mening.

Vid 1928 års riksdag föreslog Kungl. Maj:t i proposition nr 13 fortsatt giltighet av då gällande fondstämpelsatser till och med den 30 juni 1929 medan i två likalydande motioner framlades förslag om nedsättning av fondstämpelavgifterna beträffande aktier och därmed jämställda fondpapper till 1913 års nivå eller till vid köp $1\frac{1}{2}$ promille och vid byte $\frac{3}{4}$ promille. I enlighet med bevillningsutskottets hemställan (betänkande nr 42) beslöt riksdagen att, med avslag å motionerna, bifalla propositionen.

Propositionen. Vid framläggandet av det i årets statsverksproposition intagna förslaget till beräkning av bevillningarna utgick chefen för finansdepartementet från att gällande fondstämpelsatser beträffande aktier skulle från och med ingången av nästkommande budgetår nedsättas till hälften; och denna nedsättning beräknade departementschefen medföra en reduktion i stämpelmedlens avkastning för nämnda budgetår av omkring 2 miljoner kronor.

I anslutning härtill har i den föreliggande propositionen föreslagits nedsättning från och med den 1 juli 1929 av de genom förordningen den 13 april 1922 stadgade stämpelavgifterna beträffande aktier, lotter, andelsbevis och delaktighetsbevis till hälften av nu fastställda belopp eller till vid köp 3 promille och vid byte $1\frac{1}{2}$ promille, varemot vid överlåtelser av obligationer samma stämpelavgifter, som för närvarande gälla eller vid köp 1 promille och vid byte $\frac{1}{2}$ promille, enligt propositionen allt fortfarande skola gälla. Kungl. Maj:ts förslag innehåller även den ändringen, att tiden för de föreslagna stämpelavgifternas utgående icke begränsats.

Statistik. Enligt tillgängliga uppgifter har stämpelavgiften vid köp och byte av fondpapper under de år, då de allmänna skattesatserna i stort sett varit desamma som för närvarande, inbragt följande belopp i avrundade krontal:

År	Kronor	År	Kronor
1919	8,301,894	1924	1,913,291
1920	5,448,826	1925	2,283,086
1921	2,320,751	1926	2,985,085
1922	2,362,046	1927	4,283,377
1923	1,853,283	1928	6,424,918

De skäl, som föranlett riksdagen att avslå såväl av Kungl. Maj:t som i väckta motioner under senare år framlagda förslag om sänkning av de under kristiden höjda stämpelavgifterna vid köp och byte av aktier och därmed jämställda fondpapper, hava varit av statsfinansiell natur. Då det budgetära läget nu medgiver en sänkning av nämnda avgifter i den omfattning, som Kungl. Maj:t genom den föreliggande propositionen ånyo föreslagit, har utskottet funnit sig kunna tillstyrka riksdagen att antaga det med propositionen framlagda förslaget.

*Utskottets
yttrande.*

Utskottet hemställer följaktligen,

att riksdagen måtte, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 85 samt med avslag å motionen II: 379 av herr Hage m. fl., antaga det vid propositionen fogade förslag till förordning om ändrad lydelse av 3 § 1 mom. i förordningen den 6 november 1908 (nr 129) angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper.

Stockholm den 30 maj 1929.

På bevillningsutskottets vägnar:

JOH. NILSSON.

Närvarande: herrar Johan Nilsson i Kristianstad, Bårg*, Boman*, Kristensson*, K. Oscar Ericson i Obergå, Leander, Björnsson, Johansson i Arkösund, Bengtsson i Kullen, Hamrin, Olsson i Golvvasta, Björklund, Nylander, Olsson i Gävle, Nilsson i Hörby, Wahlmark, Jönsson i Slåtåker, Johansson i Östersund, Ericson i Boxholm och Anderson i Linköping.

* Icke närvarit vid justeringen av betänkandet.

Reservation

av herrar *K. Oscar Ericson* i Obergå, *Olsson* i Golvvasta och *Nilsson* i Hörby, som ansett utskottets yttrande bort hava följande lydelse:

»De i Kungl. Maj:ts proposition anförda skålen för nedsättning av fondstämpeln finner utskottet icke övertygande, då en dylik nedsättning enligt utskottets mening icke skulle bliva av det gagn för Sveriges industri och ännu mindre dess jordbruk, som i propositionen förutsättes. Utskottet kan

dessutom icke tillägna sig den åskådningen, att det skulle vara till båtnad för de mindre spararna att riskera sina medel på aktier eller liknande värdepapper utan anser placering i säkra sparinerättningar vara för dessa spararkategorier mera fördelaktigt.

Då det sålunda enligt utskottets mening icke är önskvärt, att de mindre spararna uppmuntras till deltagande i börsspekulation, som för dem nästan undantagslöst blir förlustbringande, anser utskottet icke heller några verkligt bärande skäl tala för ändring av gällande förordning.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen måtte,

med bifall till motionen II:379 av herr Hage m. fl. samt med förklarande att Kungl. Maj:ts förevarande proposition nr 85 icke kunnat av riksdagen bifallas, antaga följande förslag till

Förordning

om fortsatt tillfällig höjning av beloppen för den i förordningen den 6 november 1908 (nr 129) angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper stadgade stämpelavgiften.

Härigenom förordnas, att den stämpelavgift, varom stadgas i förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper, fortfarande till och med den 30 juni 1930 skall utgå med de i förordningen den 13 april 1922 (nr 175) om ändrad lydelse av 3 § i förstnämnda förordning stadgade belopp, med rätt för Konungen att, om särskilda förhållanden därtill föranleda, förordna om stämpelavgiftens nedsättande till lägst de belopp, vilka i motsvarande fall utgingo enligt förordningen den 15 augusti 1913 (nr 191) om ändrad lydelse av 3 § i omnämnda förordning den 6 november 1908.»